

A szexuális nevelés helye a diszciplináris és szakmatanár képzésben

Makrai Kata

makrai.kata1@gmail.com

gonorrhoea, tripper, kankó

- szexuális úton terjedő betegség
- a férfiakat és a nőket is megtámadja, és súlyos esetben meddőséget okozhat
- tünetek: égő érzés a nemi szervben, sárgás gennyiszivárgás
- néha tünetmentesen lezajlik, ekkor még intenzívebben fertőz
- antibiotikumokkal kezelhető

A szexuális nevelés európai irányelvei I.

Fogalma:

„A szexuális nevelés a nemiség **kognitív, emocionális, szociális, interaktív és testi** vonatkozásainak megtanulását jelenti. Ez a **kisgyermekkorban kezdődik** és folytatódik az ifjúkor és felnőttkor során is. Célja a gyermekek és fiatalok szexuális fejlődésének elősegítése és védelme. Fokozatosan elsajátíttatja a gyermekekkel és fiatalokkal azokat az ismereteket, készségeket és értékeket, amelyek révén **megértik és élvezik saját nemiségüket**, biztonságos és kielégítő kapcsolatokat létesítenek, s felelősséget vállalnak a saját és mások szexuális egészségéért és jóllétéért. **Képessé teszi őket olyan döntésekre, amelyek javítják életük minőségét és elősegítsék egy jóindulatú és igazságos társadalom építését.**” (WHO és BZgA, 2010. on.)

A szexuális nevelés európai irányelvei II.

Alapelvei:

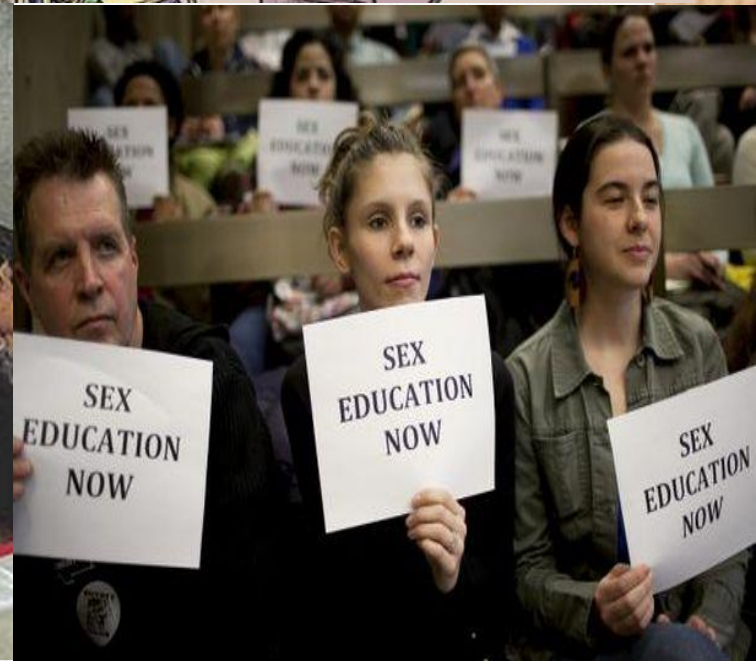
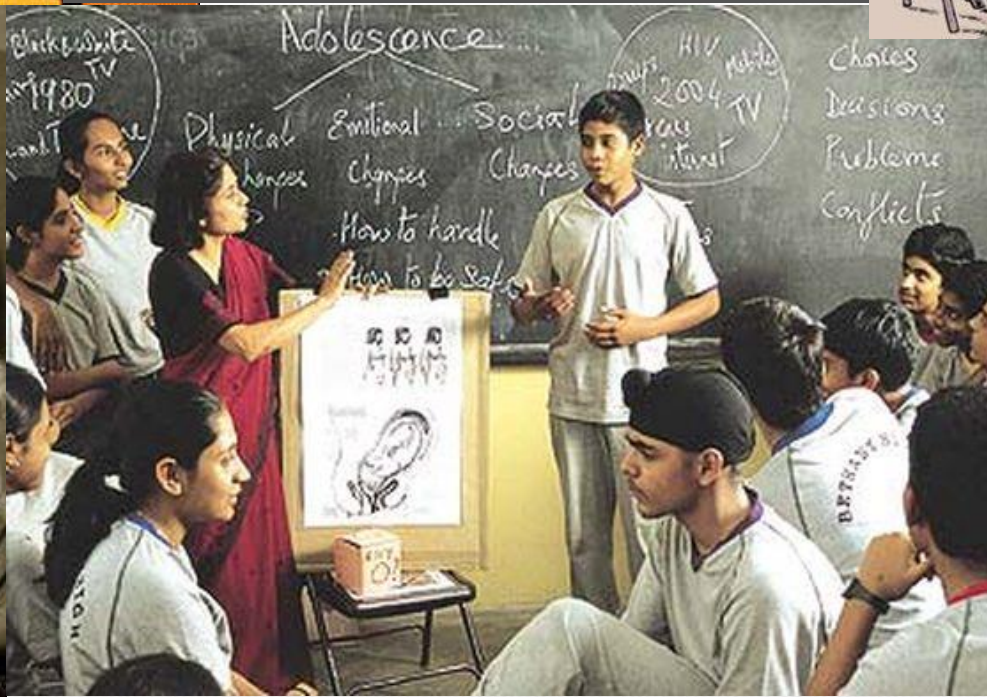
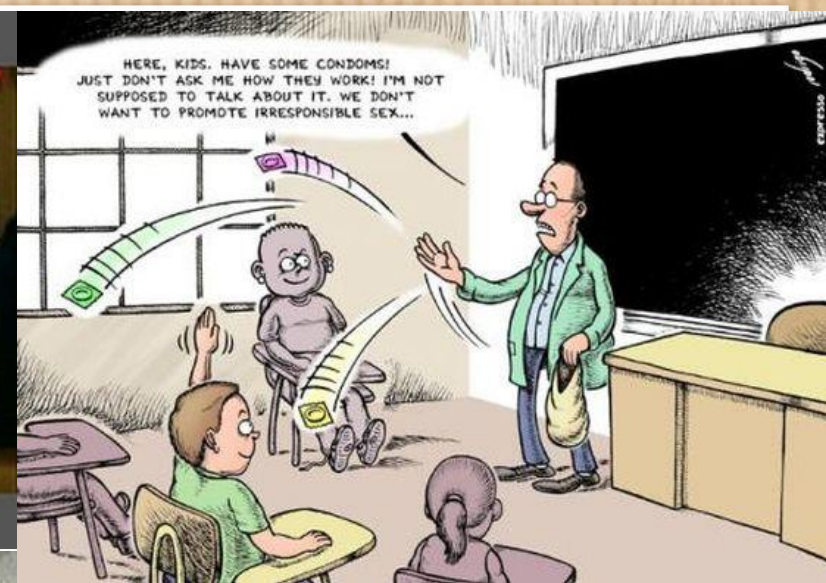
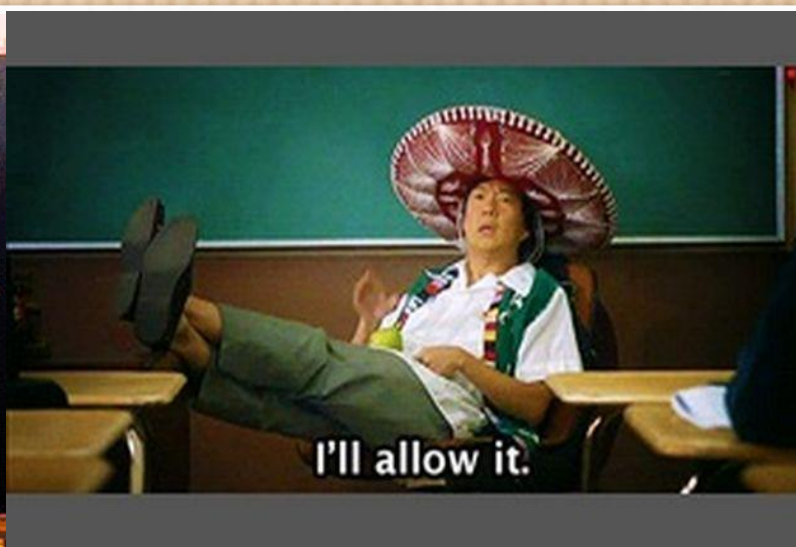
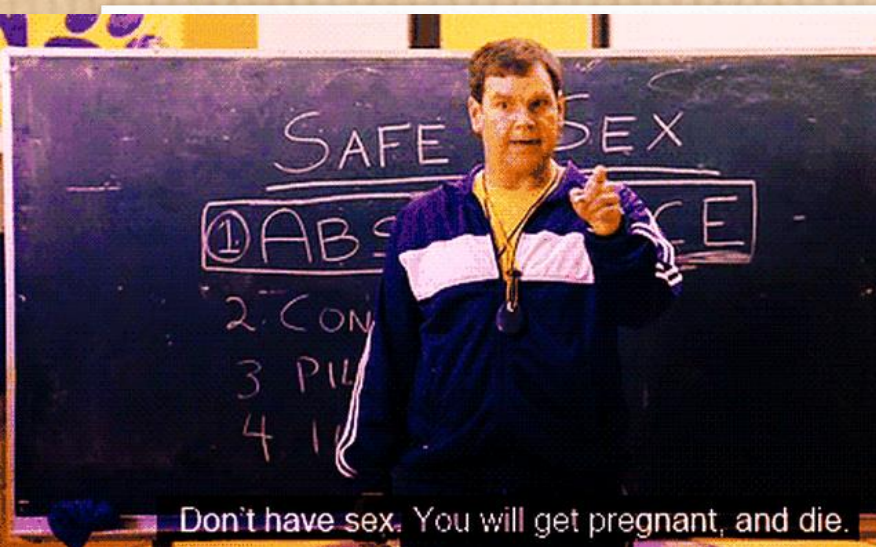
1. Tekintetbe veszi: életkor, fejlettségi, értelmi szint, kulturális és szociális környezet, társadalmi nem
2. Alapja: emberi jogok
3. Alapja: pszichés jóllét érzése, egészség
4. Biztosítani kell: nemek egyenjogúsága, önmeghatározás, különbségek elfogadása
5. Kezdet: születés
6. Tudományosan megalapozott ismeretekre támaszkodunk

A szexuális nevelés európai irányelvei III.

Célcsoportja:

- Élethosszig tartó folyamat – **gyermek és ifjúkor**
- Kiemelt figyelem:
 - bevándorló gyermekek
 - szexuális kisebbségek tagjai
 - fogyatékos személyek
 - kedvezőtlen nevelési háttérből érkező gyermekek

Tanárképzés és szexuális nevelés

Milyen az „ideális” nevelő?

- E téren képzett
- Nyitott, motivált
- Önreflektív
- Tiszteli tanítványai énhatárait
- Semleges marad
- Szexuális nevelést az emberi jogok részének tekinti
- Támogatja az emberi sokszínűséget

A kurzus keretei

Cél: szemlélet és attitűdformálás

Időkeretek: 14 x 90 perc vagy 1 x 10 óra

Résztvevők: Tanárszakos hallgatók (nappali tagozat), BTK hallgatói (levelező képzés)

Témakörök: előre megadott, de hallgatókkal egyeztetett

Felépítés

1. Elméleti megalapozás
2. Gyakorlati rész
3. Hallgatói mintafoglalkozások

Elméleti megalapozás

1. Saját élmények feltárása – háromlépcsős interjú
2. Szexuális nevelés fogalma, típusai - gondolattérkép
3. Szexuális nevelés személyi és tárgyi feltételei, szülők felkészítése, szexuális nevelési program megvalósítása - szerepkártyák
4. Pszichoszexuális fejlődés – szakértői mozaik
5. Szexuális nevelés a hazai oktatást szabályozó dokumentumokban

Gyakorlati rész

Feldolgozott témakörök (Saját élmény alapú foglalkozások):

1. Testkép, énkép, én-, testthatárok
2. Társadalmi nem és nemi szerepek
3. Szexuális orientáció
4. Párkapcsolatok – én a párkapcsolatban, döntés az első szexuális aktusról
5. Párkapcsolatok – az első szexuális aktus
6. Fogamzásgátlás
7. Nem kívánt terhesség
8. Szülővé válás és alternatívái
9. Szexuális visszaélések, szexuális bántalmazás

Források

1. BAKÓ Balázs és SIMON Katalin: Kooperatív tanulás. Segédlet a kompetencia alapú pedagógus-képzés módszertani megújulásához. Győr: Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Intézet, 2010
https://www.srpszkk.hu/tamop412b/kooperativ_tanulas/index.html [2020. 05. 18.]
2. GYARMATHY Éva: Gondolattérképek. Tanulás módszertan, 2010. <http://www.tmt-tanulas.com/index.php?gondolatterkepek> [2020. 05. 18.]
3. HANÁK Zsuzsanna: A kooperatív módszertan elméleti és gyakorlati alapjai. Eger: Suli-Nova; Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht., 2007 http://www.hefop.ektf.hu/anyagok/kooperativ_modszertan.htm [2020. 05. 18.]
4. MAKRAI Kata: Iskolai szexuális nevelés Magyarországon. Taní-tani Online, 2018.http://www.tani-tani.info/iskolai_szexualis_neveles_magyarorszagon [2020.05. 18.]
5. MAKRAI Kata: Nevelők szexuális nevelése. in. BARANYINÉ KÓCZI Judit és FEHÉRÁgota: A neveléstudomány aktuális kérdései. Győr: Széchenyi István Egyetem Apáczai Csere János Kar
6. SZILÁGYI Vilmos: Szexuálpedagógia. Szexuális egészségnevelés. Budapest: Atheneum Kiadó, 2006.
7. SZILÁGYI Vilmos: Szexuális szocializáció. Budapest: Medicina Könyvkiadó Rt., 1997
8. WHO & BZgA: Standards for Sexuality Education in Europe. A framework for policy makers, educational and health authorities and specialists. Cologne: Federal Centre for Health Education, BZgA, 2010

Köszönöm a figyelmet!

Háromlépcsős interjú

1. Vettél-e részt bármilyen iskolai szexuális nevelési foglalkozáson?
2. Hogy nevezték ezt az oktatók? Hogy neveztétek Ti az osztálytársaiddal?
3. Ki tartotta ezt?
4. Folyamat jellegű vagy alkalmi foglalkozásról volt szó?
5. Milyen témakörökről esett szó?
6. Milyen módon kerültek ezek a témakörök bemutatásra?
7. Milyen érzéseket vált ki belőled, ha ezekre a foglalkozásokra gondolsz? /
8. Hogy érezted magad a foglalkozások során?
9. Mit gondolsz ezekről a foglalkozásokról most? / Mit gondoltál, miközben részt vettél rajtuk?
10. Milyen szerepetek volt nektek, akkori diákoknak ezeken a foglalkozásokon?

Saját élmény alapú foglalkozások

- Véleményem szerint ezek alkalmasak leginkább az attitűdformálásra, módszertani fogások elsajátítására, pedagógiai eszköztár bővítésére
- Tölcsérszerű építkezés
 - Bevezető játékos gyakorlat
 - Központi gondolat megfogalmazása
 - A gondolat kibontása kooperatív technikák révén
 - Lezárás
 - A foglalkozás elemzése